

ઘોરણા : 9 ગુજરાતી

પાઠ : 18

પંગુમુલંઘયતે ઊરિમુ

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(૧) “તમે મારા ભલા માટે મારો પગ કાપશોને ! હું સહન કરી લઈશ.”

આ વાક્યમાં અરુણિમાનો કથો ગુણ જોવા મળે છે ?

(ક) કાયરતો

(ગ) માનવતા

(ઘ) અડગતાનો

(ધ) લાગણીશીલતા

(૨) માણસ ખરેખર વિકલાંગ જ્યારે બને છે ?

(ક) જ્યારે તે જતે જ ચાલવા લાગે છે ત્યારે

(ખ) જ્યારે તે પડકારોનો સામનો કરે છે

(ગ) જ્યારે એ હાર કબૂલી અને પ્રયત્નો છોડી દે છે

(ધ) જ્યારે તે પર્વત ચઢી શકતો નથી

(૩) અરુણિમાએ કયો સંકલ્પ કર્યો ?

(ક) હું હવે ક્યારેય ટ્રેનમાં નહિ બેસું.

(ખ) હું પર્વતારોહણ કરીશ જ.

(ગ) હું હવે ક્યારેય પર્વતારોહણ કરીશ નહિ.

(ધ) હું બહાર જતી વખતે બીજાનો સહારો લઈશ.

(૪) લોકોએ અરુણિમાને પાગલ ગણી...

(ક) એક પગ કપાયા પછી પણ તેણીએ પર્વતારોહણ
કરવાનું વિચાર્ય.

(ખ) તે ટ્રેનની મુસાફરી એકલી જ કરતી હતી.

(ગ) તે ટેણીમાં સામાન્ય સમજશક્તિનો અભાવ હતો.

(ધ) તે હોસ્પિટલમાં રાડો પાડતી હતી.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) અરુણિમા દ્વારા ભારતના યુવાનોને કયો સંદેશો મળે છે ?

➤ અરુણિમા દ્વારા ભારતના યુવાનોને સંદેશ મળે છે કે
યુવાનો પડકારો સામે લડતાં શીખો. દઢ સંકલ્પશક્તિ અને અડગ
મનોબળથી આગળ વધો. માણસ મનથી અપંગ ન બનો. જીવન
માં ગમે તેવી મુશ્કેલીઓ આવે છતાં તેનાથી નાસીપાસ થવાને
બદલે તેમાંથી રસ્તો શોધો, બહાર નીકળવાનો પ્રયાસ કરશે તો
સફળતા જરૂર મળશે.

(2) બચેન્દી પાલને મળ્યા પછી અરુણિમાએ શું કર્યું?

- બચેન્દી પાલને મળ્યા પછી અરુણિમાનાં હિંમત અને ઉત્સાહ વધ્યાં. તેણે પર્વતારોહણ માટે તાલીમ લેવાનું શરૂ કર્યું.
શરૂઆતમાં પર્વત ચડતી વખતે અન્ય પર્વતારોહકો તેને ધીમે ધીમે આવવાનું કહેતા. આથી તે અકળાતી અને વધુ મહેનત કરતી .

(3) ડોક્ટર અને નર્સમાં માનવતા કેમ જગી ઉઠી ?

➤ ઓપરેશન કરીને અરુણિમાનો પગ કાપવો પડે તેમ હતું;
પરંતુ બરેલી હોસ્પિટલમાં લોહીની કે એનેસ્થેશિયાની સગવડ
નહોતી. એ જણીને અરુણિમાએ ડોક્ટરને કહ્યું, ‘સરજુ ! મારો પગ
કપાયો ... હું આખી રાત રેલવે ટ્રેક ઉપર પડી રહી. મેં ભયંકર
વેદના સહન કરી ... તો હવે તો તમે મારા ભલા માટે મારો પગ
કાપશો ને ! સહન કરી લઈશ.’’ અરુણિમાની આ અડગતા જોઈને
ડોક્ટર અને નર્સમાં માનવતા જગી ઉઠી.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

(1) અરુણિમાનું પાત્રલેખન કરો.

➤ અરુણિમાં આત્મવિશ્વાસનું જીવતુંજાગતું ઉદાહરણ છે. તે વોલીબોલની રાષ્ટ્રકક્ષાની રમતવીર છે. CISF માં જોડાવા માટે ઇન્ટરવ્યુ આપવા તે પદ્ધાવત એક્સપ્રેસમાં નીકળી ટ્રેનમાં તેની સોનાની ચેઇન ખેંચવાનો પ્રયાસ કરતાં બદમાશોને તે લડત આપે છે, ઝર્ઝ્રમે છે, એકલી અને અસહાય અરુણિમાને બદમાશો ટ્રેનની બહાર ફેંકી દે છે સામેથી આવતી ટ્રેન તેના પગને જ

નહિ, પણ તેના ઉજ્વળ ભાવિ ને કયડી નાખે છે. રાત્રિના અંધકારમાં 7 કલાક સુધી બૂમો પાડતી, વેદનાથી કણસતી અરુણિમાનો પગ ચામડી પર લટકી રહ્યો હતો. જમણા પગનાં હાડકાંના ટુકડેટુકડા થઈ ગયા હતા. એની કરોડરજ્જુમાં તિરાડ પડી. હતી. ક્યાંય સુધી ચીસો પાડતી, કણસતી, રડતી અરુણિમાને છેક સવારે બરેલી હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવી. ત્યાં ડોક્ટરને એની સંમતિથી એનેસ્થેશિયા વગર તેનો પગ કાપવો પડ્યો. હોસ્પિટલના ડોક્ટર અને ફાર્માસિસ્ટે રક્તદાન કર્યું. એ પછી દિલ્લીની AIIMS

હોસ્પિટલમાં લાંબી સારવાર લીધા પછી એણે કૃત્રિમ પગના સહારે
પર્વતારોહણ કરવાનું નક્કી કર્યું. એ માટે જરૂરી માર્ગદર્શન, તાલીમ
તથા આર્થિક સહાય જેવા કપરા પ્રશ્નોને અવગાણીને તે પોતાના
અડગ મનોબળથી દુર્ગમ લક્ષ્યને પાર કરવા કટિબદ્ધ થઈ. બચેન્ઝી
પાલે એનામાં જોશ અને હિંમત ભર્યા, પર્વતારોહણની તાલીમ લીધા
પછી શેરપાની મદદથી બફીલો પર્વત ચડતાં ઘણી વાર તેનો
કૃત્રિમ પગ ખસી જતો, પણ એ હિંમત હારી નહિ. અનેક પડકારો
સામે ઝૂમતી ત્યારે તેના બાટલાનો ઓક્સિજન ખલાસ થઈ ગયો.

હજુ એવરેસ્ટ પર પહોંચવાનું બાકી હતું. શેરપાએ તેને પાછા
વળી જવા કહ્યું. પણ ‘એવા સમયે પાછળ નજર કર્યા વગર
આગળ વધવું ... રસ્તો આપોઆપ મળી જશે.’ બચેન્ડી પાલના
આ શબ્દોને યાદ રાખી, જીવનું જોખમ ખેડીને અરુણિમા દીઠ
કલાકે એવરેસ્ટની ટોચ પર પહોંચી ! અક્સમાત થયાના માત્ર બે
જ વર્ષમાં તેને પોતાના મજબૂત મનોબળ અને સખત પરિશ્રમથી
સકળતા મળી. હવે પાછા ફરતાં શિજાવી દેતી ઠંડી અને ખલાસ
થઈ ગયેલ ઓક્સિજનને કારણે જીવતી રહે એ શક્ય નહોતું.

એવા સમયે એક બ્રિટિશ પર્વતારોહકે એક ઓક્સિજનનો બાટલો
તેના તરફ કેંક્યો. અરુણિમાને નવજીવન મળ્યું. નીચે ઉત્તરતાં
રસ્તામાં એનો કૃત્રિમ પગ નીકળી ગયો. તે ઘસડાતી ઘસડાતી
ઉત્તરતી રહી. અરુણિમાને કેપ - 4થી સમિત સુધીનું 3500 ફૂટનું
અંતર કાપતાં 24 કલાક થયા. એના હાથ શીજુ ગયા હતા.
હાથમાંથી લોહી નીકળવા માંડયું હતું; છતાં પડતી, આખડતી,
રડતી, ઝૂમતી અરુણિમા નીચે આવી. તેને સલામત જોઈને સૌચે
તેને અલિનંદન આપ્યા.

(2) 'દફ સંકલ્પશક્તિ અને અડગ મનોબળ જ જીવન છે."

આ વાક્યને 'પંગુમ લઘયતે ગિરિમ' પાઠના આધારે સમજાવો.

- જીવનના કોઈ પણ ધ્યેય પર પહોંચવું હોય તો વ્યક્તિ પાસે દફ સંકલ્પશક્તિ અને અડગ મનોબળ હોવો જરૂરી છે. એનું જીવલંત ઉદાહરણ અરુણિમાનું જીવન છે. કૃતિમ પગ વડે પર્વતારોહણ કરવા માટે જરૂરી માર્ગદર્શન, તાલીમ અને આર્થિક

સહાય જેવા કપરા પ્રશ્નોને અવગાણીને તેણે આ દિશામાં

આગળ વધવાનું નક્કી કર્યું. તેને મદ્દ કરવા માટે શેરપાની

આનાકાની, ખૂબ સમજાવટથી એની સંમતિ મળવી, એવરેસ્ટ

ચડવા જતાં વારંવાર ફૂલ્લિમ પગ ખસી જવો, આગળ ચડાય નહિ,

પાછા ફરતાં અચાનક બાટલાનો ઓક્સિજન ખલાસ થઈ જવો,

શેરપાની નિરુત્સાહ કરી દેતી સલાહ જેવી અનેક મુશ્કેલીઓથી તે

હારી નહિ કે ડગી નહિ, દફ સંકલ્પશક્તિ અને અડગ મનોબળે જ
તને અનેક પડકારો સામે લડતાં શીખવ્યું. ઘસડાતી ઘસડાતી નીચે
આવી પહોંચેલી અરુણિમા અડગ આત્મવિશ્વાસવાળી એક લોખંડી
મહિલા છે. અરુણિમાની આ સંઘર્ષકથા સાબિત કરે છે કે
'દફ સંકલ્પશક્તિ અને અડગ મનોબળ જ જીવન છે.'

(3) પર્વતારોહણ વખતે અરુણિમાને કઈ કઈ મુશ્કેલીઓ પડી ?

➤ પર્વતારોહણ વખતે અરુણિમાને અનેક મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડ્યો. તેનો કૃત્રિમ પગ વારંવાર ખસી જતો. એના શરીરનું વજન તેનો પગ ઉઠાવી શકતો નહિ. તેનાથી આગળ ચલાતું નહિ છતાં તેણે પ્રયાસો ચાલુ રાખ્યા. અનેક પડકારો સામે ઝૂમતી અરુણિમા હિલેરી સ્ટેપ પર પહોંચી. ત્યાંથી તેને એવરેસ્ટ પર પહોંચવાનું હતું, પણ એના બાટલા માંથી ઓફિસિજન ખલાસ થવા આવ્યો હતો. તેમ છતાં તેણે

પાછા ફરવાને બદલે જીવનું જોખમ ઘેડવાનો સંકલ્પ
કર્યો અને દોઢ કલાકમાં જ તે એવરેસ્ટની ટોચ પર પહોંચી.
આ તેના લોખંડી મનોબળની જીત હતી, પણ પાછા ફરતાં તો
ઓક્સિજન રહ્યો જ નહોતો. ત્યાં એક બ્રિટિશ પર્વતારોહકે તેના
તરફ ઓક્સિજનનો એક બાટલો કેંકર્યો. એ પ્રશ્ન હલ થયો ત્યાં
કૃત્રિમ પગનો સાથ ન મળ્યો. કૃત્રિમ પગ વગર તેણે ઘસડાતાં
ઘસડાતાં ક્રેપ્પ - 4થી સમિટ સુધીનું 3500 ફૂટનું અંતર
24 કલાકમાં કાઢ્યું.

Thanks

For watching